

Dr. Marko Kranjec
Misija RS pri Evropski Uniji
Bruselj

SLOVENIJA IN EU

Kako postati članica EU in, kakšne so posledice

Kako postaneš član EU?

- * "Katerakoli evropska država lahko zaprosi za članstvo v EU. Prošnjo za članstvo je treba nasloviti na Svet, ki po posvetovanju s Komisijo in po tem, ko je prejel soglasje Evropskega Parlamenta, o prošnji odloča s soglasjem.
- * Pogoji sprejema v članstvo in s tem povezane spremembe mednarodnih pogodb, na katerih je osnovana Unija so predmet sporazuma med državami članicami in državo prosilko. Ta sporazum morajo ratificirati vse države pogodbenice v skladu z njihovimi ustavnimi zahtevami." (člen O pogodbe o ustanovitvi EU)

Dosedanje širitve EU

- * Ustanovitev 1956 (6 članic),
- * Danska, V. Britanija, Irska - 1973, (9 članic)
- * Grčija - 1981,
- * Portugalska, Španija - 1986 (12 članic)
- * Avstrija, Finska, Švedska - 1995 (15 članic)
- * Slovenija, Češka, Poljska, Madžarska, Estonija, Ciper - 20?? (21 članic)

Pogoji za pridružitve k EU

(Kopenhagenski kriteriji, 1993)

- * Stabilitet demokratičnih institucij, urejen pravni sistem (rule of law), človekove pravice in zaščita manjšin;
- * Obstoj delujočega tržnega gospodarstva in sposobnost obvladovanja konkurenčnih in tržnih pritiskov znotraj Unije;
- * Sposobnost prevzemati obveznosti članstva, vključno s sprejemanjem ciljev politične, ekonomske in denarne unije.

Širitev EU

- * Je primarno političen projekt;
- * Politična integracija se uresničuje skozi gospodarsko integracijo;
- * Sredstva za politično in ekonomsko integracijo so:
 - * skupni pravni red
 - * skupne institucije

Države kandidatke

- * Mnenje Komisije o izpolnjevanju Kopenhagenskih kriterijev (julij 1997);
- * Pričetek pogajanj z H, PL, EE, CZ, SI (CY mnenje že 1993. leta);
- * Preostale kandidatke (RO, BG, LA, LI, SK) ne izpolnjujejo v celoti kriterijev;
- * Vse kandidatke so že pridružene članice EU (Evropski sporazumi).

Pričetek pogajanj

- * December 1997 - Sklep Evropskega Sveta v Luksemburgu o pričetku pogajanj;
- * Marec 1998 - Pričetek pogajanj
 - * Pogoji za pogajanja
 - * 31 pogajalskih področij (poglavij)
 - * Proces pregleda vsklajenosti ("screening")
 - * Postopki in načela pogajanj

Pogoji za pogajanja

- * Vsaka kandidatka se pogaja posamično in v skladu s svojimi dosežki in rezultati;
- * Članstvo pomeni celoten prevzem pravic, obveznosti in institucionalnega okvirja (acquis);
- * Članstvo pomeni dejansko implementacijo "acquis-a";
- * Ev. prehodna razdobja so časovno in vsebinsko omejena;
- * "Ničesar ni dogovorjeno, dokler ni dogovorjeno vse".

Instrumenti prilagajanja

- * Predpristopno partnerstvo (identifikacija kratkoročnih in srednjeročnih problemov, ki jih je potrebno reševati). Problemi so gospodarske, institucionalne in administrativne narave.
- * Državni program za sprejem pravnega reda EU(NPAA).

Pogajalska poglavja

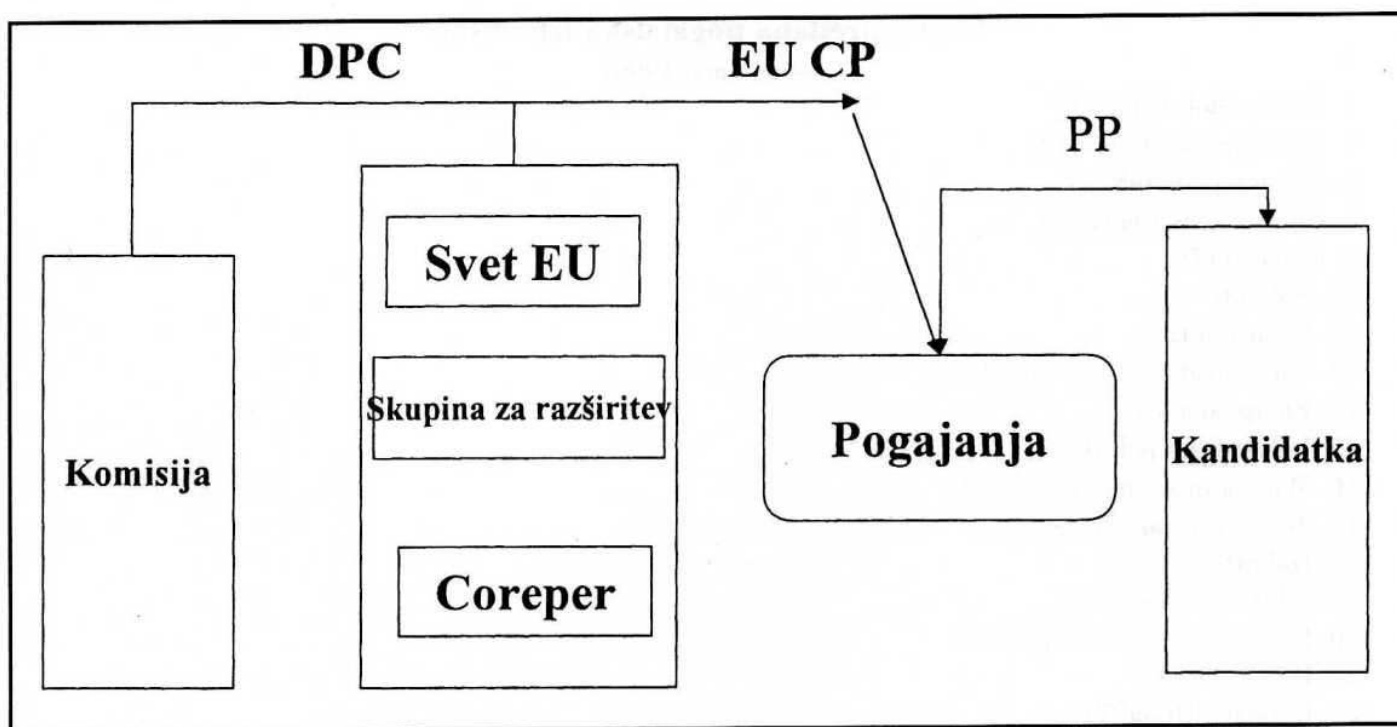
1. Prost pretok blaga
2. Prost pretok oseb
3. Prost pretok storitev
4. Prost pretok kapitala
5. Zakon o podjetjih
6. Politika konkurence
7. Kmetijstvo
8. Ribišтво
9. Promet
10. Davki
11. EMU
12. Statistika
13. Zaposlovanje, socialna politika
14. Energetika
15. Industrijska politika
16. Majhna in srednja podjetja
17. Znanost in raziskovanje
18. Izobraževanje
19. Telekomunikacije in IT
20. Kultura in audiovizualna pol.
21. Regionalna politika
22. Okolje
23. Potrošniki
24. Sodstvo in notranje zadeve
25. Carinska Unija
26. Zunanji odnosi
27. Skupna zunanja in varnostna politika
28. Finančni nadzor

- 29. Finančne in proračunske zadeve
- 30. Institucije
- 31. Drugo

Pregled vsklajenosti ("screening")

- * Namen:
 - * pridobitev informacij o kandidatkah
 - * identifikacija vsebinskih in tehničnih problemov
 - * ocena implementacijske sposobnosti držav
- * Obseg:
 - * vseh 31 poglavij zakonodaje in politike

Pogajalski postopek

Doslej pregledana poglavja

(stanje maj 1999 = 26 poglavij)

1. Prost pretok blaga
3. Prost pretok storitev
4. Prost pretok kapitala
5. Zakon o podjetjih
6. Politika konkurence
7. Kmetijstvo (delno)
8. Ribišтво
9. Promet
10. Davki
11. EMU
12. Statistika
13. Zaposlovanje, soc. politika
14. Energetika

15. Industrijska politika
16. Majhna in srednja podjetja
17. Znanost in raziskovanje
18. Izobraževanje
19. Telekomunikacije
20. Kultura in audiovizualna pol.
21. Regionalna politika
22. Okolje
23. Potrošniki
24. Sodstvo in notranje zadeve
25. Carinska Unija
26. Zunanji odnosi
27. Skupna varnostna in zun. pol.

Doslej predana pogajalska izhodišča

(stanje maj 1999)

1. Prost pretok blaga (2)
4. Prost pretok kapitala (3)
5. Zakon o podjetjih (2)
6. Politika konkurence (2)
8. Ribištvu (2)
11. EMU(3)
12. Statistika (2)
13. Zaposlovanje in soc. politika(3)
14. Energetika (3)
15. Industrijska politika (1)
16. Majhna in srednja podjetja(1)
17. Znanost in raziskovanje (1)
18. Izobraževanje (1)
19. Telekomunikacije (1)
20. Kultura in audivizualna p.(1)
23. Potrošniki (2)
25. Carinska Unija (2)
26. Zunanji odnosi (2)
27. Skupna varnostna in zun. politika (1)

Skupaj 19 poglavij

Posledice članstva v EU

- * Izhajajo iz Kopenhagenskih kriterijev
 - * Obvladovanje konkurenčnih in tržnih pritiskov,
 - * Prevezemanje obveznosti oz. ciljev politične, ekonomske in denarne unije,
 - * Vzdrževanje demokracije.

Kakšne bodo posledice za Slovenijo?

(1)

- * Prost pretok oseb: brez potnega lista od Tallina do Lisbone in od Helsinkov do Krete;
- * Prost pretok blaga: nabava na katerem koli trgu EU, brez carine in omejitev;
- * Prost pretok storitev: ustanavljanje podjetij, zaposlovanje, prejemanje pokojnine, študij kjer koli v EU;
- * Prost pretok kapitala: nobenih omejitev za prenos kapitala in investiranje.

Kakšne bodo posledice za Slovenijo?

(2)

- * Ali se lahko poveča "odličnost"? DA, ker
 - * Odprtost omogoča izmenjavo inovativnih idej in izkušenj,
 - * Konkurenčnost krepi moč gospodarstva in znižuje stroške,
 - * Liberalizacija trgov pomeni odpravo monopolov in znižuje cene,
 - * Administrativne in sodne reforme krepijo pravno varnost državljanov in gospodarstva.

Kakšne bodo posledice za Slovenijo?

(3)

- * Uveden bo skupni denar, Euro, kar bo
 - * znižalo obrestne mere,
 - * razširilo trg kapitala,
 - * odpravilo tečajna tveganja znotraj EU,
 - * približalo domačo inflacijo povprečju EU,
 - * poenotilo vodenje denarne politike.
- * Zmanjšale se bodo državne intervencije in pomoči, kar bo krepilo odličnost.

Kakšne bodo posledice za Slovenijo?

(4)

- * Sodelovanje v skupni trgovinski, kmetijski in prometni politiki,
- * Slovenija bo deležna pomoči za regionalni razvoj,
- * Možno bo sodelovati pri skupnih znanstvenih, kulturnih, izobraževalnih idr. programih,
- * Sodelovanje v skupni zunanji in varnostni politiki,
- * Posodobitev administracije in javne uprave.

Težja področja

- * Prost pretok blaga
- * Politika konkurence
- * Infrastrukturne dejavnosti (energetika, telekomunikacije, promet)
- * Administrativna reforma

Kaj pa negativne posledice?

- * Tudi te bodo:
- * Potrebne bodo strukturne spremembe
 - * Nekatere dejavnosti bodo propadle,
 - * Ponekod bo prišlo do nezaposlenosti
 - * Zmanjšala se bo socialna varnost (ki je v Evropi že sploh previsoka),
- * Obstaja nevarnost birokratizacije

Ali bo Slovenija lahko uveljavljala svojo identiteto in tradicije?

- * V EU velja t.i. načelo subsidiarnosti, t.j. prepuščanje iniciative nacionalnim in lokalnim organom. To pomeni:
 - * Slovenija bo z aktivnim sodelovanjem, namesto s pasivnim spremljanjem, vplivala na politiko in dogajanja v EU,
 - * povdaranje naših specifičnosti in odličnosti bo lažje kot sedaj,
 - * Pogoj: odličnosti morajo biti resnične, ne samo namišljene.

Ali je upravičen euroskepticizem?

- * Alternativa EU je izolacionizem ali manj učinkovite regionalne grupacije,
 - * Zaprtost in samozaverovanost zmanjšuje učinkovitost in odličnost.
- Dr. Ivan Turk